
Mesijansko Biblijska Studija - 104
MEĐUSTANJE IZMEĐU SMRTI I
USKRSNUĆA

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

PREVOD NA SRPSKI JEZIK

MEĐUSTANJE IZMEĐU SMRTI I USKRSNUĆA

MBS 104

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

na hvalu slave milosti njegove kojom nas pomilova u Ljubljenu

(Efescima 1:6)

Šta se događa kada osoba umre, i gde se tada tačno nalazi ta osoba? Ovo „međustanje između smrti i uskrsnuća“ razložićemo kroz pet ključnih delova.

I. ZNAČENJE

Prvi deo tiče se značenja. „Šta znači međustanje?“ Temeljno značenje međustanja jeste stanje postojanja između smrti i uskrsnuća.

Postoje tri stanja u životu čoveka. Bez obzira da li se radi o verniku ili o neverniku, svaki čovek će u svom postojanju iskusiti tri različita stanja, ali ne i istu sudbinu. Prvo stanje čoveka odnosi se na vreme između rođenja i smrti; drugo stanje čoveka je stanje između smrti i uskrsnuća; i treće stanje čoveka je od uskrsnuća do večnosti.

Ovo međustanje odnosi se na drugo pomenuto stanje: od smrti do uskrsnuća. Tako da ono na što se misli sa međustanjem jeste zapravo stanje postojanja između smrti i uskrsnuća.

II. STANJE VERNIKA

Drugi deo ove studije govoriće o vernicima. „Koje je njihovo stanje između smrti i uskrsnuća?“ Kada govorimo o vernicima treba reći da duše vernika, u trenutku njihove smrti, jesu učinjene savršenima u svetosti i istog trenutka prelaze u slavu; još uvek sjedinjena sa Mesijom, počivaju u grobovima do uskrsnuća. Tako da je to, u suštini, ono što vernik iskusi neposredno posle smrti u međustanju između smrti i uskrsnuća. U trenutku kada vernik umre, njegov nematerijalni deo učinjen je savršenim u svetosti i trenutno prelazi u slavu, u prisustvo Božije na Nebu.

Tela su zakopana negde u zemlji, ali ova tela i dalje su sjedinjena sa Mesijom, tako da tela na neki način počivaju u smrti, u svojim grobovima do uskrsnuća. Što se tiče nematerijalnog dela vernika, posle smrti njegov duh ili duša imaju savršenu slobodu od greha i od patnje i primaju veliko ushićenje i blagoslov.

Biblija nam daje neke opise o tome kakvo je međustanje između smrti i uskrsnuća za dušu vernika.

A. Stanje koje je 'mnogo, mnogo bolje'

Jedan odlomak jesu Filipljani 1:23-24: ***Jer pritešnjen sam od dvoga: imam želju otići i s Hristom biti, što je mnogo, mnogo bolje; ali ostati u telu potrebnije je poradi vas.***

U ovom odlomku jasno nam je rečeno da je stanje duše posle smrti ***mnogo, mnogo bolje***, nego stanje dok je duša ***u telu***. Promena na bolje događa se neposredno, odmah posle smrti. Nakon što se dogodi smrt, materijalni deo čoveka, telo, ostaje, a nematerijalni deo čoveka, sve šta se odnosi na duh i dušu, ulazi u prisustvo Božije u jednu uzvišenu poziciju slave koja je ***mnogo mnogo bolja*** od one koju imamo dok nematerijalni deo čoveka prebiva u njegovom telu.

B. Stanje počinka

Međustanje nam je opisano i kao stanje počinka prema dva odlomka. Oni koji su već umrli sada postoje u stanju počinka.

Prvi odlomak je Otkrivenje 6:9-11: ***I kad otvori peti pečat, videh pod žrtvenikom duše zaklanih zbog reči Božije i zbog svedočanstva koje imahu. I vikahu snažnim glasom govoreći: 'Dokle, Gospodaru sveti i istiniti! Zar nećeš suditi i svetiti krv našu na onima što prebivaju na zemlji?' I svakomu behu dane bele haljine, i bi im rečeno neka otpočinu još malo vremena dok se ne ispuni broj i suslugu njihovih i braće njihove, koji imaju biti ubijani kao i oni.***

Drugi odlomak koji naglašava stanje počinka je Otkrivenje 14:13: ***I čuh glas s neba gde mi govori: 'Zapiši! Blaženi odsad mrtvi koji umiru u Gospodu!' 'Da', govori Duh, 'neka otpočinu od svojih napora. A dela ih njihova prate'.***

C. Stanje svesnosti

Ima još jedan odlomak koji nam daje detalje o životu u međustanju za vernika koji je umro, a to je Otkrivenje 7:16-17: ***Neće više gladovati ni žeđati više; neće ih pržiti ni sunce ni ikakva žega. Jer Jagnje koje je posred prestola njih će napasati i voditi ih na žive izvore vodne; i otrt će Bog svaku suzu s očiju njihovih.***

Ova dva stiha nam navode pet stvari o tome kakav je život u međustanju za vernika. Sve ove stvari su negativne i vode ka pozitivnim: prvo, nema gladi; drugo, nema žeđi; treće, nema prženja od sunca; četvrto, nema žege; peto, nema suza. Vernik je, u ovom vremenu, u stanju potpunog počinka; nema želja, nema bilo kakvih fizičkih problema. Takav je život za vernika kada umre.

Jedna stvar koja bi trebalo da bude jasna jeste da sva Pisma koja opisuju dušu vernika posle smrti pokazuju nam vernika u stanju svesnosti; posle smrti, nematerijalni deo vernika je u potpunosti svestan.

III. STANJE NEVERNIKA

Treći deo ove studije o međustanju govoriće o međustanju nevernika. „Kakvo je međustanje nevernika?“ Zapravo se radi o poprilično suprotnom stanju u odnosu na međustanje vernika. Postoje tri glavna odlomka koja opisuju nevernika u međustanju.

A. Stanje u mukama

Prvi odlomak je Luka 16:19-31, a to je priča o **bogatašu i Lazaru**. Ponekad se ova priča naziva „Poređenje o bogatašu i Lazaru,“ ali to je naslov koji su ljudi izmislili; Biblija nam ne kaže da se radi o poređenju. U poređenjima ne nalazimo imena poput **Lazara** ili **Avrama**. Upravo suprotno, ovo je priča koju nam Ješua (Isus) govori, i Biblija se prema njoj odnosi kao prema istinitoj priči, a ne kao da se radi o poređenju.

U priči o **bogatašu i Lazaru**, nije samo Lazar u stanju počinka i potpune svesnosti, već je i **bogataš** u stanju potpune svesnosti, ali on je u mukama. Tako da je stanje u kojem se nalaze duše nevernika između smrti i uskrsnuća stanje u mukama.

B. Stanje u zatočeništvu

Drugi odlomak nalazimo u I Petrovoj 3:19, gde nam opisuje ove neverničke duhove kao da se nalaze u zatvoru: **u njemu ode i propovedi i duhovima u tamnici**.

Slika je sledeća, kad su u Paklu, oni su u tamnici; oni su u stanju zatočeništva.

C. Stanje kazne

Treći odlomak je II Petrova 2:9, gde nam opisuje duše nevernika koje se nalaze pod kaznom do dana suda: **znade Gospod pobožne iz kušnji izbavljati, a nepravedne čuvati za dan suda da budu kažnjeni**.

Slika koja nam se ovde daje jeste da nevernik pati u Paklu; on je zatočen u Paklu. On je pod kaznom do dana Velikog Belog Prestola Suda kada će da bude vaskrsnut, a onda će patnje biti još gore od smrti i Pakla, a to je Ognjeno jezero.

D. Zaključci

Tako da tri stvari možemo zaključiti iz ova tri odlomka o međustanju nevernika: prvo, nevernik je u stanju u kojem se muči; drugo, on je u stanju u kojem je zatočen; i treće, on je u stanju muka i zatočeništva do trenutka u kojem će se naći pred Velikim Belim Prestolom Suda.

U svim odlomcima u kojima se opisuju nevernici u međustanju, oni nam se uvek prikazuju tako da su u stanju svesnosti. Bogataš u Paklu je bio svestan; bio je sposoban da vodi razgovor; bio je sposoban da emotivno oseća stvari; da ih doživi

psihološki; i da ih doživi fizički. Nevernike se uvek vidi tako da su u stanju svesnosti.

Znači, nematerijalni deo i vernika i nevernika jeste u stanju svesnosti posle smrti iako se nalaze na dva različita mesta. I dok je vernik na Nebu u prisustvu Božijem, nevernik je u Paklu gde se muči, ali će muke postati još veće i jače posle drugog uskrsnuća, uskrsnuća koje se odnosi samo na nevernike.

IV. TELO U MEĐUSTANJU

Četvrti deo ove studije o međustanju ima veze sa telom u međustanju. „Šta je to telo međustanja, i ima li vernik nekakvo telo između smrti i uskrsnuća?“ Zato šta ovo jeste jako ozbiljno pitanje kojem je potrebno posvetiti vreme, pokrićemo ovu temu kroz pet tačaka.

A. Pitanje

„Koje je zapravo pitanje kada govorimo o telu međustanja?“ Pitanje je sledeće: posle smrti, da li duša ostaje bestelesna do uskrsnuća ili postoji telo međustanja koje se daje duši do uskrsnuća?

B. Ključni odlomak

Druga stvar koja se tiče tela međustanja jeste ključni odlomak kojeg nalazimo u II Korinćanima 5:1-10: ***Znamo, naime: ako se naša zemaljska kuća, šator, razruši, imamo zgradu od Boga - kuću nerukotvorenu, večnu na nebesima. Jer u ovome šatoru stenjemo i čeznemo da se obučemo svojim boravištem koje je s neba; dakako, ako se nađemo obučeni, a ne goli. Ta i mi koji smo u ovome šatoru stenjemo opterećeni; jer ne želimo biti razgolićeni, nego obučeni, da život iskapi ovo smrtno. A onaj koji nas upravo za to i sazda jest Bog, koji nam i daje zalog - Duha. Uvek smo stoga puni pouzdanja, a znamo: naseljeni u telu, iseljeni smo od Gospoda. Ta po veri hodimo, ne po gledanju. A puni smo pouzdanja, i više bi nam se sviđalo iseliti se iz tela i naseliti kod Gospoda. Zato i nastojimo biti mu ugodni, bilo naseljeni bilo iseljeni. Jer nam se svima valja pojaviti pred sudištem Hristovim da svaki dobije što je kroz telo činio, prema onome što je učinio - bilo dobro ili zlo.***

Ovo je ključni odlomak koji je povezan sa postojanjem ili nepostojanjem tela međustanja. Ovaj odlomak razložićemo u tri dela: analiza, dedukcija i zaključak.

1. Analiza

Stih 1 kaže da iako se vernikova ***zemaljska kuća***, njegov ***šator***, ***ruši***, iako se njegovo telo raspadne u smrti, vernik ima drugu ***zgradu od Boga***, ***kuću nerukotvorenu***, koja je večna, i ***na nebesima*** je.

U stihu 2, Pavle ističe da u ovom sadašnjem telu **stenjemo**. I dok se mi vernici nalazimo u ovom sadašnjem telu, **čeznemo da se obučemo svojim boravištem koje je s neba**.

Stih 3 kaže: **dakako, ako se nađemo obučeni**, vernici bi se trebali tako naći, **a ne goli**. Implikacija ovde jeste da je vernik go, bez svog tela tokom međustanja.

U stihu 4, on kaže: **Ta i mi koji smo u ovome šatoru stenjemo opterećeni**.

Vernik je opterećen u ovom telu upravo zbog slabosti tela. Sada vernik ne čezne da bude razodeven, već je njegova čežnja da bude obučen preko svoje golotinje.

Koja je žudnja vernika i u šta on želi da se obuče govori nam se u sledećoj rečenici: **da život iskapi ovo smrtno**.

Ono što Pavle ovde piše zapravo je sažetak njegove izjave iz I Korinćanima 15:50-58, gde on naglašava da u nekom trenutku, prilikom uskrsnuća, smrtnost mora na sebe obući besmrtnost. Stoga, ono u šta se vernik želi obući jeste besmrtnost i jednom kada vernik bude zaodeven besmrtnošću tada će uistinu **da život iskapi ovo smrtno**.

Potom, u stihu 5, on ističe da je Onaj koji čini sve: **A onaj koji nas upravo za to i sazda jest Bog**.

Bog je Onaj koji deluje u vernicima i daje im telo koje će u konačnici biti okarakterisano besmrtnošću. Privremeno, On je zasada verniku dao **zalog – Duha**. Duh je „isplata unapred,“ polog ili predujam. Činjenica da vernik ima prebivajućeg Duha Svetog je garancija da će doći dan kada će vernikovo smrtno telo na sebe obući besmrtnost.

Stih 6 kaže da je upravo to, saznanje da vernik ima Duha Svetog i da je On dokaz o predujmu, razlog zašto su vernici uvek **puni pouzdanja**. Jer dok god vernik živi u ovom smrtnom telu, to automatski za vernike znači **iseljeni smo od Gospoda**.

Naravno da vernik nije duhovno iseljen, ali jeste iseljen fizički jer nam stih 7 kaže, u ovom životu, **po veri hodimo, ne po gledanju**. Tek kada vernici budu na Nebu moći će da hodaju i **po veri i po gledanju**.

Stoga u stihu 8, Pavle opet kaže vernicima da budu **puni pouzdanja**. I dok osoba mora prepoznati da dok god jeste u ovom smrtnom telu jeste i iseljen od Gospoda, osoba bi isto tako uvek trebala biti voljna da se odrekne svog života, svog smrtnog tela kako bi mogla da se **naseli kod Gospoda**. Ovde nalazimo potpuno jasan stih koji nam jasno i glasno kaže da iseliti se iz tela, kad nastupi smrt, za vernika znači biti odmah u prisustvu Božijem.

U stihu 9, Pavle govori sledeće: **Zato i nastojimo biti mu ugodni, bilo naseljeni bilo iseljeni**.

Znajući što je vernik sada, znajući što budućnost donosi, i znajući da vernik ima Duha Svetog kao predujam, vernik bi svoj život trebao da živi dosledno, uvek sa ciljem **biti ugodan** Gospodu.

U stihu 10, Pavle ovu temu privodi kraju ističući da jednom kada svi vernici budu na Nebu, u svojim besmrtnim telima, svima nam se **valja pojaviti pred sudištem Hristovim**, sudištem koje je opisano u I Korinćanima 3:10-15. Svrha ovog suda je primanje ili neprimanje nagrada **da svaki dobije što je kroz telo činio, prema onome što je učinio - bilo dobro ili zlo**. Iako dela vernika nemaju nikakve veze sa njegovim spasenjem, jer vernik je spašen milošću, odvojeno od bilo kakvih dela, ipak dela vernika određuju nagradu za vernika, a kao posledica toga i nivo autoriteta koji će vernik imati u Kraljevstvu.

2. Izvlačenje zaključaka

Iz upravo obavljene analize može se izvući pet zaključaka. Prvo, pitanje koje se ovde postavlja je sledeće: „Da li Pavle ovde govori o telu koje ćemo imati u međustanju ili o telu koje ćemo imati po uskrsnuću? O kojem tačno telu ovaj pasus govori?“ Oni koji veruju da će vernici imati telo u međustanju koriste ovaj odlomak kao dokaz za svoje tvrdnje. Ali, dokazi pokazuju da se ovde radi o telu uskrsnuća.

Drugo, prema stihu 1, ovo telo je opisano kao **večno**, a izraz **večno** telo ne možemo primeniti kada govorimo o telu koje bi imali u vremenu međustanja, koje je samo po sebi privremeno. Kako Pavle ovo telo naziva **večnim**, svakako je bolje uvideti da on govori o telu uskrsnuća, a ne o nekakvom telu koje ćemo nositi u međustanju.

Treće, ukoliko bi ovo bilo nekakvo telo međustanja, šta se događa sa tim telom međustanja prilikom uskrsnuća? Ukoliko je telo iz stiha 1 telo međustanja, i ako je ono nazvano **večnim** telom, šta se događa sa njim, jer ne može samo tako nestati? Stoga, još jednom, bolje je na ovaj pasus gledati kao da govori o telu uskrsnuća, a ne kao da govori o telu međustanja.

Četvrto, stihovi 3-4 impliciraju da će postojati jedan privremeni period razgoličenosti duše sve dok se duša ne zaodene sa telom uskrsnuća. Implikacija je sledeća, u međustanju nema međutela. Vernik je razodeven; vernik je go; vernik nema tela sve dok na sebe ne obuče telo uskrsnuća.

Peti zaključak koji izvlačimo iz stiha 10 izgleda kao da povezuje ovu temu tela sa **sudištem Hristovim**, gledajući na vremenski raspored ta dva događaja, jer se sudište događa po Uzdignuću, koje se opet događa nakon što se desi uskrsnuće. Tako da gledajući na vremenski raspored, sve ukazuje na to da se ovde govori o telu koje ćemo imati po uskrsnuću, a ne ni o kakvom telu koje bi trebali imati u međustanju.

3. Zaključci

Zaključci se mogu svesti na dve jednostavne poente. Prvo, ovaj pasus ne podučava o postojanju tela u međustanju. Drugo, telo o kojem se ovde govori jeste telo uskrsnuća.

C. Pitanje

Pitanje je sledeće: „Može li duh koji je sada bestelesan da funkcioniše bez nekakvog drugog tela?“ Neki ljudi imaju želju da istog trena kažu, „Ne, bestelesni duh ne može da funkcioniše bez nekakve vrste tela.“ Upravo ova pretpostavka čini da neki ljudi veruju i da podučavaju o postojanju tela tokom međustanja. Ali, da li Biblija uistinu uči da bestelesni duh ne može da funkcioniše bez nekakve vrste tela?

Postoje dva odlomka u Pismima koji govore o tome, što postoji u formi duha, ali nema telo, onako kako mi to zamišljamo. Na primer, Jovan 4:24 kaže: **Bog je Duh**, a Duh je poput vetra u Jovanu 3:8. Vetar nema nikakav određen oblik, niti formu, niti ima telo, pa ipak, vetar je sposoban da funkcioniše, da deluje. Znači, u Jovanu 4:24, **Bog je Duh** i On je sposoban da deluje i da funkcioniše bez tela. Imajte na umu da je celu večnost prošlu, Druga Osoba Trojstva takođe bila bez tela; On je na Sebe uzeo telo prilikom Utelovljenja. Ni Otac ni Duh nemaju telo; oni su duhovna bića i sposobni su da funkcionišu odvojeno od tela. Nadalje, Jevreji 1:14 kažu da su anđeli duhovna bića, a to znači da i oni funkcionišu bez tela.

Tako da je na pitanje: „Može li duh koji je sada bestelesan da funkcioniše bez nekakvog drugog tela?“, odgovor; „Da, duh koji je sada bestelesan može da funkcioniše bez ikakvog tela.“ Ne bi trebalo pretpostavljati da to nije moguće i onda sledeći tu pretpostavku zaključiti kako mora da postoji nekakvo telo u međustanju, jer Biblija nigde ne govori o postojanju takvog tela. Još jednom, učenje da takvo telo postoji utemeljeno je na pretpostavci da bestelesni duh na može da funkcioniše bez nekakve vrste tela. To jednostavno nije istina.

D. Opis

„Ukoliko je ovo što smo do sada rekli istina, kakvo je onda stanje onih koji su umrli?“ Na kom god mestu da nam se opisuje međustanje mrtvih, uvek je to stanje prikazano kao duša duh bez tela.

Na primer u I Samuilovoj 28:12-19, Samuilo se pojavljuje u formi **nekakvog boga**, a to znači u formi duha (stih 13). Tako da se duh Samuilo popeo gore iz **Šeola**, a Samuilo je došao u formi duha. Prema stihu 14, kada se Samuilo pojavio kao duh, on je izgledao onakav kakav je bio kad je umro. Ovo nam pokazuje da u međustanju, duša duh izgledaju isto kao i telo, ali tela nema nigde. Samuilovo telo je umrlo i ono je i dalje bilo mrtvo; Samuilo u tom trenutku nije bio uskrsnut iz mrtvih, već je njegova duša duh, nematerijalni deo Samuila doveden iz **Šeola**. „Kako je Samuilo izgledao?“ U ovom trenutku Samuilo je izgledao isto kao i kada je umro jer ga je kralj Saul mogao prepoznati. Da je Samuilo tada imao potpuno drugačije telo međustanja, Saul ga nebi prepoznao. Tako da zaključujemo da je Saul izgledao i pojavio se upravo onakav kakav je bio i kad je umro, a to nam pokazuje da duh duša imaju isti izgled kao i telo, u tom međustanju, ali nam pokazuje i to da nema nekakvog tela međustanja u nekakvom „proslavljenom“ stanju.

Drugi odlomak je u Luki 16:19-31, a to je priča o **bogatašu i Lazaru** kada su umrli. Ni u jednom slučaju, niti kod **Lazara**, niti kod **bogataša**, niti kod **Avrama**

kada se on pojavi u priči, ne postoji pominjanje tela u međustanju. Nema tela u međustanju za **Lazara**, nema ga za **bogataša**, nema ga za **Avrama**. Znači, niti u krilu Avrama, niti u Paklu nema nikakvog tela međustanja. Ali, u ovom odlomku, vidimo da oni u smrti izgledaju isto kao što su izgledali i u životu. Još jednom, nematerijalni deo čoveka izgleda poput materijalnog dela čoveka, ali se radi o duši duhu; nikakvo telo u tom međustanju se ne pominje.

Još jedan dokaz o tome da su u međustanju mrtvi uvek opisani da izgledaju kao duša duh bez tela nalazimo u priči o Preobraženju (Matej 17:3; Marko 9:4; Luka 9:30-31). Kod Preobraženja, radi se o dva čoveka koja su došla i otišla pre vremena Ješue: govorimo o Mojsiju i Iliji. Onaj koji je nama ovde posebno zanimljiv jeste Mojsije, jer od trojice navedenih jedini je on umro. Isus tada još uvek nije umro; bio je u Svom smrtnom telu. U slučaju Ilije, on je u svom besmrtnom telu, jer Ilija nikada nije umro; on je uzdignut na Nebo, zapravo je podvrgnut identičnom iskustvu kojem će biti podvrgnuti i svi živi sveti u vremenu Uzdignuća Crkve. Tako da je Mojsije jedini od te trojice koji je umro, pa ipak, uprkos tome, baš ništa se ne pominje ni o kakvom telu međustanja. Sve šta se u ova tri odlomka kaže jeste da se on pojavio sa preobraženim Mesijom u slavi, i ništa više od toga. Nema nigde nikakve naznake da se kod Mojsija radi o telu u međustanju. Ono šta jeste rečeno je da su bili deo te Šekina Slave, ali nije neophodno imati telo u međustanju da bi se sudelovalo u Šekina Slavi.

Još jedan odlomak gde se govori o međustanju, a ne pominje se telo jeste Otkrivenje 6:9-11: ***I kad otvori peti pečat, videh pod žrtvenikom duše zaklanih zbog reči Božije i zbog svedočanstva koje imahu. I vikahu snažnim glasom govoreći: 'Dokle, Gospodaru sveti i istiniti! Zar nećeš suditi i svetiti krv našu na onima što prebivaju na zemlji?' I svakomu behu dane bele haljine, i bi im rečeno neka otpočinu još malo vremena dok se ne ispuni broj i suslugu njihovih i braće njihove, koji imaju biti ubijani kao i oni.***

U ovom odlomku Jovan vidi duše na Nebu, pa iako duše jesu pomenute, tela se ne pominju.

Stoga, iz ovih primera, trebalo bi da bude jasno da kada se god opisuje međustanje mrtvih, na njih se uvek gleda kao na dušu duh bez tela.

E. Zaključak

Zaključak je jako jednostavan, nema tela u međustanju! Telo koje vernik ima jedino je telo koje će ikada imati. Kada telo koje je sada smrtno umre, duša duh odlazi u Nebo i tamo je neodevena, tamo je gola, bez tela u međustanju sve dok telo ne vaskrsne i tada se duša duh ponovo odevaju.

V. LAŽNA UČENJA

Peti deo ove studije o međustanju govoriće o dva glavna lažna pogleda na ovu temu međustanja. Prvo lažno učenje je poznato pod imenom 'Teorija drugog uslova', a drugo glavno lažno učenje je poznato pod nazivom 'Spavanje duše'.

A. Teorija Drugog Uslova

Prvo lažno gledište je doktrina o drugom uslovu i nju ćemo obraditi u tri područja.

1. Dve forme teorije o drugom uslovu

Postoje dve različite forme ove teorije o drugom uslovu.

a. Ograničeni drugi uslov

Prva forma je Ograničena teorija drugog uslova koja veruje da je ovaj drugi uslov ograničen na one koji umru kao mala deca ili umru bez da su čuli evanđelje. Oni koji umru kao mala deca naknadno će imati prilike da budu spašeni, a oni koji umru bez da su čuli evanđelje imaće priliku biti spašeni posle smrti.

b. Neograničeni drugi uslov

Postoji i drugi oblik teorije drugog uslova i to je Neograničena teorija drugog uslova koja uči da će u konačnici svi biti spašeni. Postoje tri forme ovog neograničenog drugog uslova.

(1) Univerzalizam

Jedna forma je poznata kao univerzalizam. Univerzalizam uči da će na kraju svi biti spašeni bez potrebe da se pokaju posle ovog života. Doći će dan kada će svi biti spašeni u vremenu drugog uslova, čak i ako se ne pokaju, čak i ako ne veruju, čak i ako nikad nisu ni počeli da rade bilo kakve korake u veri.

(2) Restoracionizam

Drugi oblik Teorije drugog uslova poznat je po imenu Restoracionizam. Restoracionizam uči da će svi biti spašeni jer će svi imati drugu šansu da čuju evanđelje posle smrti i nakon toga će kod svih slediti pokajanje. I univerzalizam i restoracionizam uče da će u konačnici svi biti spašeni; zato i jesu; neograničeni. Razlika između ova dva stanovišta je u tome što univerzalizam uči da pokajanje neće biti neophodno i da će sve biti spašeni; restoracionizam uči da će pokajanje biti neophodno da bi svi bili spašeni, ali će svi, posle smrti, biti dovedeni do te tačke pokajanja.

(3) Univerzalno pomirenje

Postoji i treći oblik ovog neograničenog drugog uslova koji je poznat pod imenom Univerzalno pomirenje. Ovo stanovište uči da, posle dugog postojanja u Ognjenom jezeru, svi će da budu izmireni sa Bogom; svi će da budu spašeni, čak i Sotona.

Poređenje: kada poredimo ova tri stanovišta Neograničenog drugog uslova uočavamo da sva tri veruju kako će na kraju svi biti spašeni. Među njima postoje samo neke manje razlike. Univerzalizam uči da će svi biti spašeni bez pokajanja. Restoracionizam uči da će svi biti spašeni, ali će se svi pokajati pre toga; pokajanje jeste neophodno. Niti univerzalizam niti restoracionizam ne uče ništa o periodu kazne koja će da potraje neko vreme. Univerzalno pomirenje uči da će postojati jedan privremeni period kazne u Ognjenom jezeru, a posle toga, svi će da budu izmireni, uključujući i Sotonu.

2. Argumenti u korist Teorije drugog uslova

Drugo područje ove rasprave o Teoriji drugog uslova je da navedemo popis argumenata koji se upotrebljavaju u korist ove teorije: „Koji su to argumenti koje ovi učitelji upotrebljavaju da bi pokazali istinu o drugom uslovu?“ U osnovi, oni ukazuju na pet odlomaka iz Pisama.

Prvi je u Delima 3:21, gde nam se govori o **vremenu obnove svega**.

Drugi odlomak je u I Korinćanima 15:27-28, gde se govori o tome, da će sve biti podloženo Sinu.

Treći odlomak je u Kološanima 1:20, gde nam se govori da će Bog **sa sobom po njemu izmiriti sve**, i to sve, **bilo ono na zemlji ili ono na nebesima**.

Četvrti odlomak je u Filipljanima 2:9-10, a uči nas da će da se **prigne svako koleno**.

Peti odlomak je kombinacija između I Petrove 3:19 i 4:6, gde govori o tome da je **evanđelje propovedano ... mrtvima**. Pa, ako je **evanđelje propovedano ... mrtvima**, onda mora da postoji i druga šansa, drugi uslov.

Ovo je pet argumenata koje ovi ljudi upotrebljavaju u podučavanju teorije drugog uslova i svi koriste iste navedene stihove, bez obzira da li se drže ograničene teorije ili jednog od tri oblika neograničene teorije drugog uslova.

3. Argumenti protiv Teorije drugog uslova

„Koji su argumenti koji pokazuju da ovo učenje o drugom uslovu jednostavno nije istinito?“ Postoji pet argumenata protiv ovog stanovišta.

a. Upotrebljeni odlomci iz Pisama

Prvo ćemo poraditi sa delovima iz Pisama koji su upotrebljeni.

Prvi odlomak je Dela 3:21, a u ovom stihu ono **svega** ograničeno je na sve šta je izgovoreno od proroka, a to ne uključuje nikakav univerzalizam, ni ograničeni, ni neograničeni.

Drugi odlomak je I Korinćanima 15:27-28, ali u ovom odlomku **sve stvari** koje će „biti podložene Sinu“ ne znače spasenje svih, već znače samo to da će čak i nespaseni biti u podložnosti Njemu. To je ono što ovaj odlomak uči.

Treći odlomak je u Kološanima 1:20, ali u ovom odlomku pomirenje ne znači da su svi spašeni. Zapravo, sam termin „pomirenje“ znači samo da svi mogu da budu spašeni. Ali, ljudi i dalje moraju da poveruju, a ako umru bez da su poverovali više nema nikakve druge prilike.

Četvrti odlomak je u Filipljanima 2:9-10, ali opet, ovaj odlomak samo pokazuje podložnost svih u odnosu na Boga, ne znači spasenje svih. Čak će i nevernici jednog dana biti podložni Njemu.

Peto, što se tiče njihovog upoređivanja I Petrove 3:19 sa 4:6, ovi ljudi ignorišu činjenicu da se ovde radi o dva različita konteksta. U 3:19, grčka reč za „propovedanje“ nije reč koja znači „propovedati evanđelje,“ „evangelizirati,“ ili „spašavati ljude.“ Radi se o različitoj reči **keirusso** koja jednostavno znači „objaviti.“ Objavljivanje ne takvo da ih spase, nego objavljivanje koje donosi osudu. Nadalje, to je učinjeno samo za jednu grupu duhova, za one koji su bili neposlušni u vremenu Noja. U 4:6, upotreba grčkih reči označava da je evanđelje propovedano njima dok su još bili živi, a sada su preminuli. Tako da nijedan od ovih pet odlomaka koji se koriste zapravo ne uči o doktrini drugog uslova.

b. Fiksno (nepromenjivo) stanje neverujućih koji su umrli

Drugi argument za one koji podučavaju ovu doktrinu jeste da se na neverujuće koji su umrli i na njihovo stanje gleda kao na utvrđeno, fiksno stanje koje ne može da bude izmenjeno. Na primer:

Matej 13:41-42 kaže su takvi bačeni **u peć ognjenu. Tamo će biti plač i škrgut zubi.**

Matej 22:13 kaže za takve, **odvedite ga i izbacite u krajnju tamu. Tamo će biti plač i škrgut zubi.**

Matej 24:51 kaže da je to mesto gde **će biti plač i škrgut zubi.**

Matej 25:30 kaže: **u krajnju tamu. Tamo će biti plač i škrgut zubi.**

Luka 16:19-31 ističe da **bogataš** nije mogao da pređe iz svog mesta **u Paklu** ka **Lazaru** u **krilo Avramovo**; nije bilo mogućnosti ni mesta za prelazak, niti će u budućnosti postojati prilika za tako nešto.

Jovan 8:21 i 24 tvrdi da ukoliko osoba ne poveruje, umreće u svojim gresima i nema nikakve mogućnosti za verovanje nakon šta je osoba umrla u grehu.

II Petrova 2:4 tvrdi da su nevernici predani **lancima tame da budu čuvani za sud** pred Velikim Belim Prestolom.

II Petrova 2:9 kaže da se **nepravedni** čuvaju pod osudom do **dana suda**.

Judina poslanica 7 tvrdi da oni ispaštaju **kaznu ognja večnoga**.

I Judina poslanica 13 tvrdi da se za njih **čuva mrkla tama doveka**.

Svi ovi odlomci pokazuju da se na one koji su umrli u neveri gleda tako da se oni nalaze u fiksnom stanju, u stanju koje se ne može izmeniti.

c. Temelj konačnog suda

Treći argument jeste da istaknemo da se konačni sud temelji na delima počinjenim u telu, a ne na onome što se dogodilo u međustanju (Matej 7:22-23; 10:32-33; 25:31-46; Luka 12:46-48; II Korinćanima 5:9-10; Galatima 6:7-8; II Solunjanima 1:7-10).

d. Konačne odluke učinjene u ovom životu

Četvrti argument je da se, prema Pismima, konačne odluke donose i odlučuju u ovom životu (II Korinćanima 6:2; Jevrejima 9:27).

c. Kontradiktorno u odnosu na Pisma

Peti argument jeste da svaki oblik univerzalizma zapravo direktno protivreči Pismima (Matej 25:46; Jovan 5:29; Otkrivenje 20:11-15).

B. Spavanje duše

Drugo i po svemu još popularnije gledište poznato je pod nazivom „spavanje duše.“ Ono šta znači ovaj izraz, spavanje duše, jeste da posle smrti, nematerijalni deo čoveka, ide u nesvesno spavanje tako da umrla osoba postaje u potpunosti nesvesna telom i dušom, sve do uskrsnuća. Ovo lažno učenje o spavanju duše razložićemo u dva glavna dela.

1. Argumenti u korist spavanja duše

Postoje tri glavna argumenta koja ljudi koji veruju u spavanje duše koriste da bi obranili svoju poziciju.

a. Mrtvi na koje se gleda kao da spavaju

Prvi argument se odnosi na odlomke iz Pisama u kojima se govori o mrtvima kao da „spavaju.“ Kako postoje odlomci u Pismima koji umrle opisuju kao da spavaju, ovi ljudi zaključuju iz ovih odlomaka da je duša ta koja spava.

U Starom zavetu ovo nalazimo u Psalmu 13:3 i u Danilu 12:2. U Novom zavetu: Matej 9:24; 27:52; Marko 5:39; Luka 8:52; Jovan 11:11-14; Dela 7:60; 13:36; I Korinćanima 15:6, 18, 20, 51; I Solunjanima 4:13-14; i II Petrova 3:4. Ovi stihovi govore o smrti kao o spavanju; i iz tih razloga, neki ljudi iz ovih odlomaka uče da duša spava.

b. Smrt na koju se gleda kao na nesvesno stanje

Drugi argument koji ovi ljudi vole da koriste jeste da ukažu na stihove u kojima se o smrti govori kao o biti „u stanju nesvesnosti,“ i po tome, duše spavaju u nesvesnom stanju do uskrsnuća. Svi odlomci koje koriste nalaze se u Starom zavetu.

Psalam 6:5: ***nema u smrti na te spomena.***

Psalam 30:9: ***kad u jamu siđem? Zar će te prah hvaliti?***

Psalam 115:17: ***Ne hvale mrtvi Gospoda, niti iko od onih što silaze u tišinu.***

Psalam 146:4 tvrdi da sve ***namisli propadaju*** kada čovek umre.

Propovednik 9:5-6: ***mrtvi ne znaju ništa***, i više nemaju nikakve emocije, ***I ljubav njihova, i mržnja njihova, i zavist njihova sada su nestali.***

Propovednik 9:10 kaže da ***nema dela, ni umovanja, ni znanja, ni mudrosti u Šeolu kamo ti je poći.***

I Isaija 38:18-19: ***Ta neće te Šeol hvaliti, smrt te slaviti neće.***

Ovi stihovi daju jedan privid ili pogled na smrt kao na stanje nesvesnosti, a to onda postaje drugi razlog zašto neki ljudi uče doktrinu o spavanju duše.

c. Određenje večne sudbine

Treći argument jeste da večna sudbina biva određena tek na konačnom sudu, ne u trenutku smrti. Pisma koja ovi ljude koriste u pokušaju da dokažu ovu poentu su sledeća: Matej 7:22-23; 23:31-46; Jovan 5:28-29; II Korinćanima 5:10; i Otkrivenje 20:11-15. Na temelju ovih stihova ti ljudi uče da je večna sudbina određena tek na konačnom sudu, ne u trenutku smrti. I ovo se takođe koristi kao dokaz o nesvesnom stanju duše koja spava do trenutka uskrsnuća.

2. Argumenti protiv spavanja duše

„Ukoliko stanovište ovih ljudi nije biblijsko, kako da im se odgovori na svaku od ovih tvrdnji zasebno?“ Postoji sedam argumenata koji govore protiv spavanja duše.

a. U vezi sa terminom spavanje

Prvi argument tiče se termina „spavanje“ kada se koristi u vezi sa smrću. Kada god Biblija govori o smrti u smislu spavanja, uvek to čini u vezi sa fizičkim telom, nikada u vezi sa dušom, jer postoji jako velika sličnost između tela koje spava i tela koje je mrtvo. Tako da kada Biblija govori o spavanju u smislu smrti, čini to samo u vezi sa telom, ne i u vezi sa dušom.

Nadalje, treba svakako istaknuti da kada god Biblija koristi termin „spavanje“ u vezi sa smrti, čini to samo i jedino u vezi sa vernicima, nikada taj termin i smrt ne povezuje sa nevernicima. To je termin koji se upotrebljava samo u odnosu na vernike i to nam jako dobro pokazuje Božije gledište na smrt vernika. Iz Božije perspektive, smrt vernika je privremena suspenzija fizičke aktivnosti. Na primer, kod fizičkog spavanja, postoji privremena suspenzija fizičkih aktivnosti sve dok se spavač ne probudi, ali ne događa se suspenzija aktivnosti uma, duha duše, a i sve podsvesne aktivnosti nastavljaju da deluju. To je način na koji Biblija govori o verniku. Kada vernik umre, to je kao da je zaspao zato jer postoji jedna privremena suspenzija fizičkih aktivnosti sve dok se vernik ne probudi u uskrsnuću, ali nije suspendovana aktivnost duše duha.

Reč „spavanje“ ili „usnuti,“ kada se koristi u vezi sa smrću, koristi se samo za fizičko telo i koristi se samo za vernike kako bi mi uvideli Božiji način gledanja na smrt vernika.

b. U vezi sa svesnim stanjem posle smrti

Drugi argument koji se može upotrebiti protiv učenja o spavanju duše jeste taj da Biblija jasno pokazuje da su ljudi svesni posle smrti. Postoje potpuno jasni odlomci iz Pisama koji govore o smrti kao o biti u svesnom stanju. Tri odlomka govore o Preobraženju: Matej 17:1-8; Marko 9:2-8; Luka 9:28-36. Jedan od ljudi koji se tamo pominju je Mojsije, koji je umro, pa ipak je Mojsije potpuno svestan, iako je umro. U Luki 16:19-31, priča o **bogatašu i Lazaru**; očigledno je da je bogataš svestan, Lazar je svestan, čak je i **Avram** svestan iako su svi oni umrli. Dvojica su umrli nedavno, a treći je mrtav već poprilično vremena. Uistinu, njihova fizička tela spavaju, ali njihove duše ne spavaju.

c. U vezi sa postojanjem anđela

Treći argument koji može da se upotrebi kao odgovor onima koji podučavaju da duša spava jeste postojanje anđela koje nam pokazuje da duhovi mogu da žive i da funkcionišu odvojeno od tela. Jedan od razloga zašto ljudi uče kako mora da je istina da duša spava jeste upravo to što ti ljudi veruju da duhovi odvojeni bez tela, bestelesni duhovi, ne mogu da funkcionišu bez tela. To je razlog zašto neki uče o postojanju međutela, a drugi uče da duša spava. Međutim, postojanje anđela pokazuje nam da duhovi mogu i da žive i da funkcionišu odvojeno od tela (Jevrejima 1:14).

d. U vezi sa terminom uskrsnuća

Četvrti argument koji se može upotrebiti kao odgovor onima koji uče o spavanju duše jeste da se termin „uskrsnuće“ primenjuje i odnosi samo na tela, nikada na duše. Nikada nećete pročitati da je duša uskrsnula iz fizičke smrti (Matej 27:52).

e. U vezi sa značenjem smrti

Peti argument jeste to da samo značenje smrti označava vernikov trenutni ulazak u prisustvo Božije. Ovo je poptuno jasno učenje iz Pisama, da nakon šta se dogodi smrt, vernik ulazi u prisustvo Božije (Dela 7:59; Filipljani 1:23; II Korinćanima 5:6-8; Otkrivenje 6:9-11; 7:9-17).

f. U vezi sa načinom izražavanja prilikom pojavljivanja

Šesti argument koji može da se upotrebi kao odgovor onima koji uče spavanje duše jeste da odlomci koji govore o smrti, kao o stanju nesvesnosti, zapravo ne govore i ne odnose se na dušu u nekakvom suštinskom značenju. Radi se jednostavno o odlomcima koji govore o nesvesnom stanju i koji su način izražavanja. Ti odlomci govore o telu. Ali ne pominje se telo, pominje se duša. Neki od ovih odlomaka jednostavno govore o nemogućnosti tela da nastavi sa procesima koji su svakodnevn i normalni dok živimo, a prekidaju se posle smrti, jer telo više ne funkcioniše.

Kada govorimo o odlomcima u Propovedniku, oni su zabeleške ljudske filozofije, a ne učenje Reči Božije. Tako da čak ni odlomci koje ovi ljudi koriste da bi pokazali kako je čovek u nesvesnom stanju posle smrti, zapravo suštinski ne podučavaju o spavanju duše.

g. U vezi sa određivanjem sudbine

Sedmi argument kojeg bi trebalo istaknuti jeste da je određivanje sudbine na konačnom sudu ima veze samo sa stepenom kazne, a ne sa samom kaznom kao takvom, sadašnjom ili budućom. Postoji jedna patnja duše sa još gorim od toga koje tek dolazi posle konačnog suda. Sada, u paklu, pate samo duše, ali posle, u Ognjenom jezeru, postojaće patnja i duše i tela. Stihovi kojima se pokušava dokazati da se konačna sudbina određuje tek na konačnom sudu, a ne u trenutku smrti, jako često je zapravo konfuzija i nerazumevanje različitih vrsta kazne. Pitanje spasenja rešeno je u trenutku smrti; konačni sud određuje samo stepen kazne. Tako da baš kao ni teorija drugog uslova, ni spavanje duše nije naučavanje Reči Božije.

Napomena prevodioca: Za prevod ovog MBS-a prevodio sam Biblijske tekstove iz Engleske verzije NASV - prevoda koji je korišten u ovoj studiji. Pri tome mi je od velike pomoći bila Varaždinska Biblija – izdanje Hrvatskog Biblijskog Nakladnika, 2012.

Koristio sam i Savremeni Srpski Prevod u izdanju Hrišćanskog evangelizacionog centra iz Bačkog Petrovca, kao i prevod Daničić – Karadžić, kako bi tekst što vernije prilagodio duhu Srpskog jezika.

Prevod: Branko Gotovac 2020.